

Na temat

II EDYCJI REGIONALNEGO KONKURSU EDUKACYJNEGO

„Z rodzinnego archiwum”

Zbigniew Ligus
Świdnica, 4 października 2016 r.

www.genealodzy.wroclaw.pl
zbigniew.ligus@gmail.pl

„Z rodzinnego archiwum”

Cele

- zachęcenie do **poznania historii** własnej rodziny
- rozbudzenie zainteresowań **genealogią**
- podtrzymanie **więzi międzypokoleniowej**
- pobudzanie **aktywności młodzieży** na rzecz lokalnego środowiska
- kształtowanie **świadomości historycznej**
- poznanie **roli Archiwum Państwowego** w dotarciu do źródeł
- rozwój umiejętności **plastycznych** i pobudzenie **wyobraźni artystycznej**

„Z rodzinnego archiwum”

- **Zachęcać do poznawania historii własnej rodziny**
rozumieć historię kraju, Europy, świata
- **Przywrócić umiejętności przechowywania i estetycznego wykorzystywania dokumentów, zdjęć i pamiątek rodzinnych**

„Z rodzinnego archiwum”

- **Dokumentować własną historię**
 - kim jestem, dlaczego mogę być z tego dumny

Kim byli moi przodkowie i skąd pochodzili?

Predyspozycje – czy jestem do nich podobny?

Choroby – czy istnieje jakaś prawidłowość zdrowotna?

„Z rodzinnego archiwum”

Przykładowe
rodzaje prac

Opracowania/utwory audio-wizualne

- Filmy
 - Audycje
 - **Reportaże**
- itp.**

Opracowania tekstowe i/lub graficzne

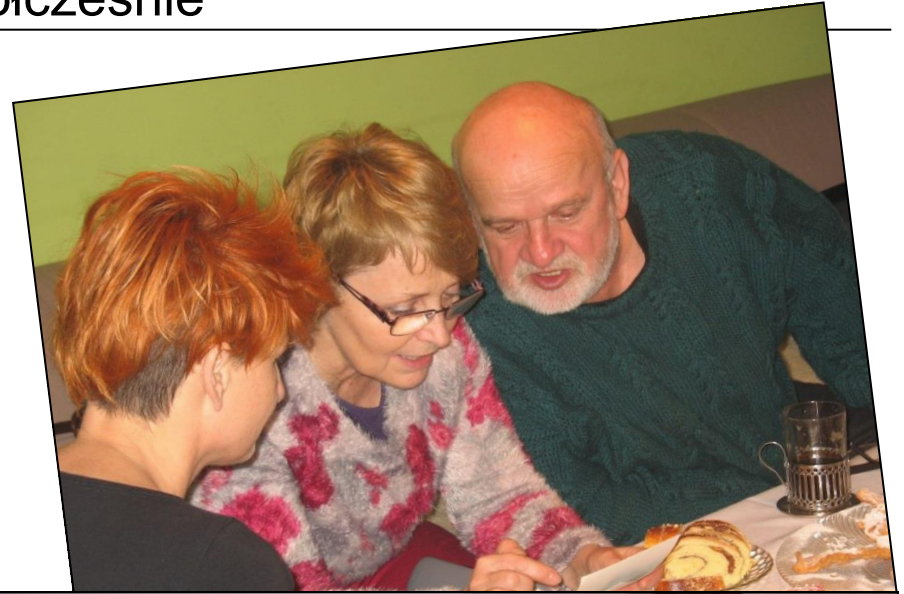
- **Prace malarskie**
 - **Komiksy**
 - **Drzewa genealogiczne**
 - Albumy
 - Artykuły
 - Plansze wystawowe / plakaty
- itp.**

Opracowania multimedialne

- **Prezentacje multimedialne**
 - Strony internetowe
- itp.**

Rozmowy z najbliższymi członkami rodziny – odkrycie starych fotografii

Współcześnie

Rozmowy z najbliższymi członkami rodziny – odkrycie starych fotografii

Lata 50-60-te XX wieku

Ludwik, syn Jana
(fot. ok. 1939)
Prawdopodobnie w Krakowie
„...służył w Ułanach,
walczył we Włoszech ...”

Babcia Aniela z koleżanką
(fot. ok. 1920)

Stare fotografie
z rodzinnych albumów

Rodzina
dziadka Michała
i babci Anieli
(fot. ok. 1938-1940)

Tablica potomków Michał Ligus

„Z rodzinnego archiwum”

Źródła

- Informacja od rodziców, dziadków, krewnych
- Wywiady rodzinne
- Dane z cmentarzy
- Wizyta w USC
- Internetowe bazy danych
- Archiwa państwowe i kościelne

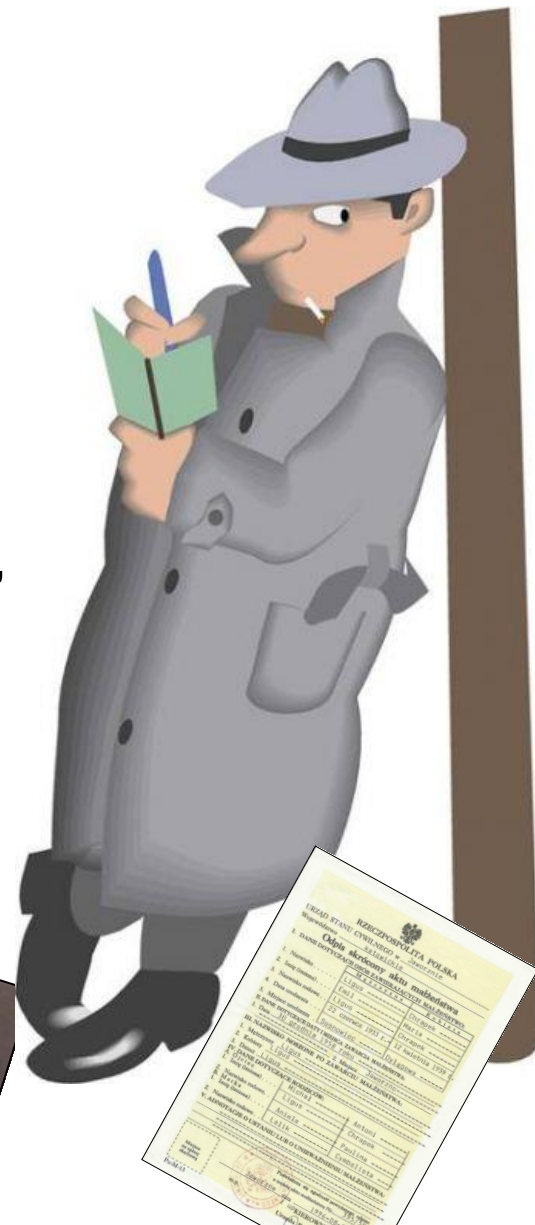

Jak szukać śladów przodków?

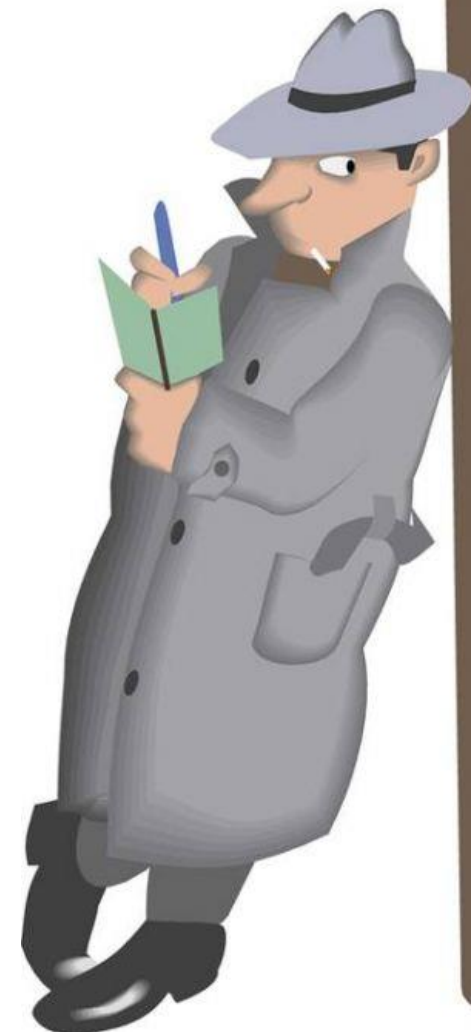
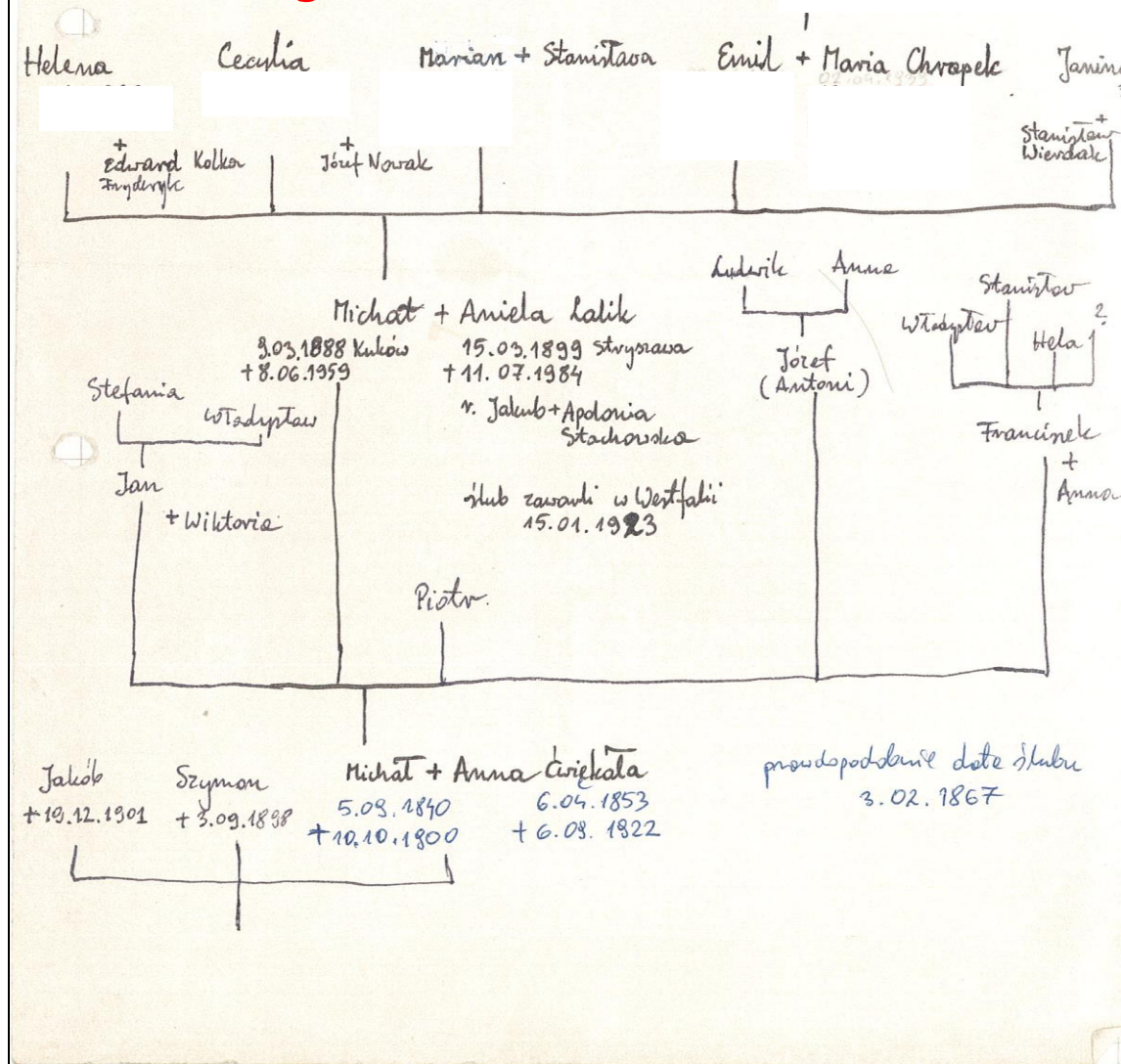
Informacja od rodziców lub krewnych

Jak się przygotować do wywiadu rodzinnego? –
Trzeba zebrać jak najwięcej informacji i

- a. zanotować **opowieści** i to co się pamięta z dawnych lat
- b. przejrzeć **fotografie** i zapytać, kto na nich się znajduje, zanotować
- c. zebrać **odpisy aktów urodzenia**, małżeństwa, aktu zgonów,
- d. legitymacje wojskowe, szkolne, świadectwa szkolne, itp.
- e. wykonać **pierwsze drzewko**

Informacja od rodziców lub krewnych

- e. wykonaj pierwsze drzewko
(mój rękopis pierwszego drzewa rodziny Ligus)

Wywiady rodzinne

1. **Przygotowania.** Jasno określ swoje cele. O kim chcesz znaleźć informacje? Zabierz ze sobą aparat.

Wywiady rodzinne

2. Utwórz listę pytań lub tematów, o które chciałbyś zapytać.

Postaraj się aby wywiad rozpocząć od bliskich krewnych, a następnie przejdź do dalszych krewnych. Spróbuj tak zadawać pytania, aby cofnąć się w czasie do swoich dziadków.

Wywiady rodzinne

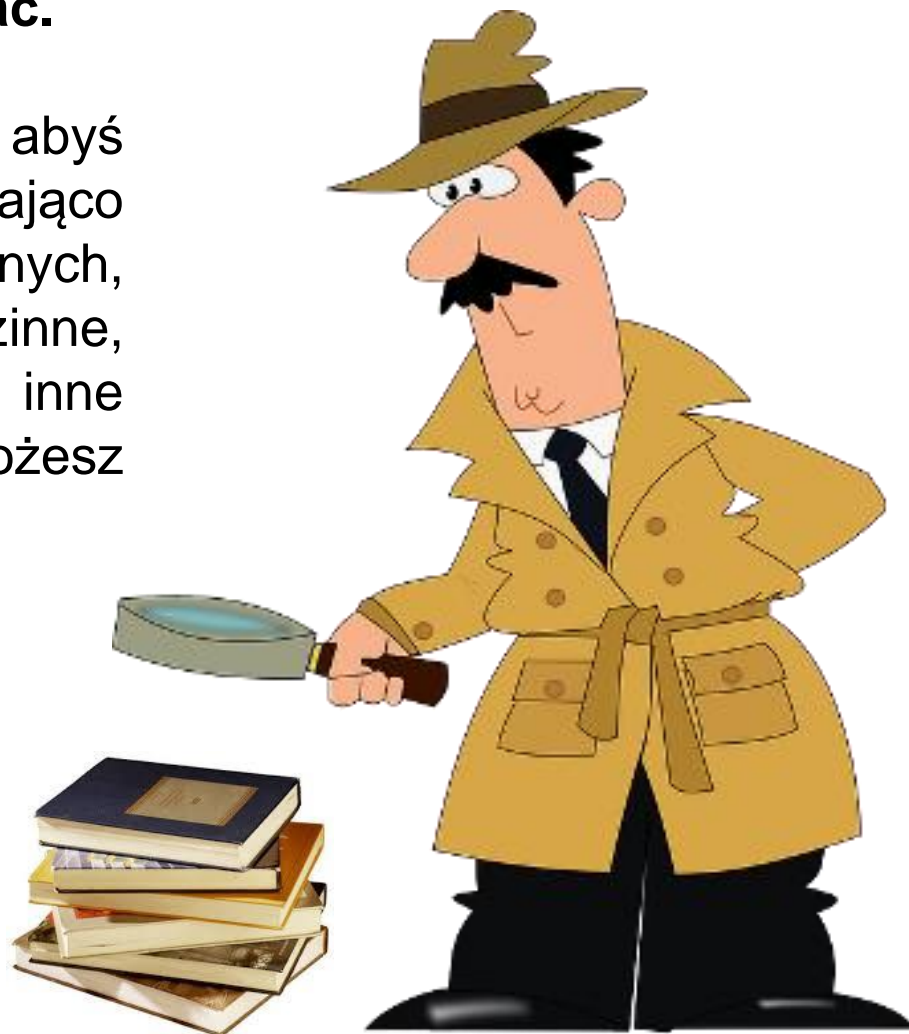
3. Zdecyduj jak zapiszesz przeprowadzony wywiad. Przynieś ze sobą kartki papieru i długopis. Zapytaj swoich krewnych uprzednio, czy nie mają nic przeciwko użyciu dyktafonu lub kamery wideo, aby zapisać wywiad.

Wywiady rodzinne

4. Zadzwoń, aby się zaanonsować.

Spróbuj zorganizować tak czas, abyś Ty i Twoi krewni mieli go wystarczająco dużo. Nie zapomnij zapytać krewnych, czy mają jakieś zdjęcia rodzinne, pamiątki, świadectwa lub inne przedmioty rodzinne, które możesz obejrzeć jak się spotkacie.

Wywiady rodzinne

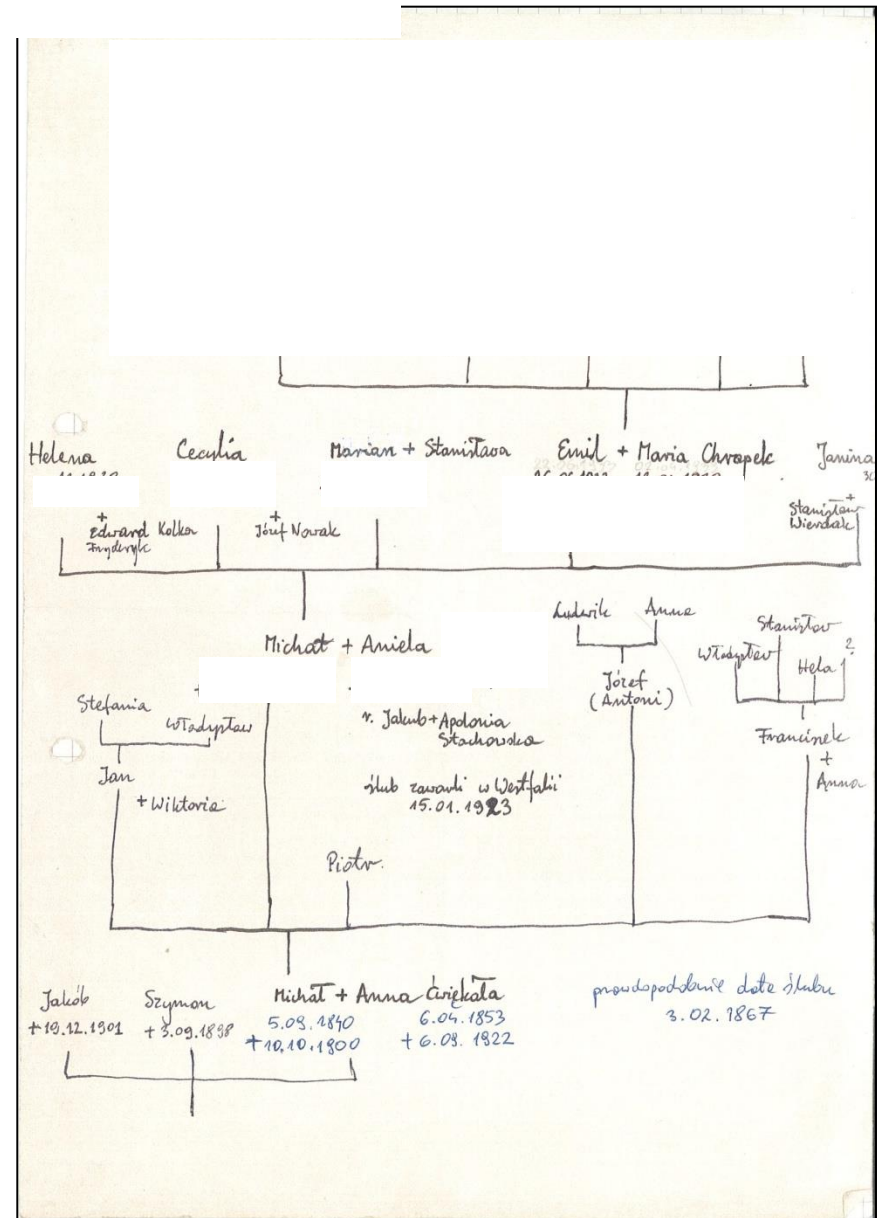
5. Rozpocznij rozmowę na podstawie jakiegoś zdjęcia rodziny! Jeżeli krewni znaleźli kilka fotografii rozpocznij rozmowę od tej, która wyda Ci się godna zainteresowania. Albo użyj zdjęcia, które przyniosłeś na rozmowę, takie na którym Twoi krewni potrafili by kogoś rozpoznać. Idealne są grupowe zdjęcia ślubne lub portrety rodzinne.

Wywiady rodzinne

6. **Zadawaj pytania otwarte.** Użyj pytań typu: "Proszę mi powiedzieć o... cioci" lub "Co pamiętasz o swojej babci?". Nie zapomnij zapytać, czy krewni pamiętają jakieś ciekawe historie rodzinne.

7. **Zbudujcie część drzewa genealogicznego razem.** Jak tylko nowe osoby są wymieniane w trakcie rozmowy natychmiast dodaj te dane do drzewa genealogicznego. Zaoferuj wysłanie aktualnej kopii drzewa genealogicznego, po dodaniu już nowych szczegółów jakie Twoi krewni Ci przekażą.

Wywiady rodzinne

8. Poprowadź wywiad. Pokieruj tak rozmową, aby nie odbiegać do innych tematów, ale nie trzymaj się sztywno przygotowanej listy tematów. Pozwól mu swobodnie się wypowiedzieć. Jeśli czujesz, że Twój krewny czuje się niezręcznie podczas rozmowy na jakiś temat lub w stosunku do jakiejś konkretnej osoby – szybko zmień temat, aby go nie urazić.

9. Pozostaw coś!

- kopię **zdjęcia** rodziny lub wydrukowaną część **drzewa** genealogicznego,

aby móc zostawić krewnemu. Pamiętaj także, aby zostawić także swoje

- **dane** kontaktowe,
- wykonaj wspólną **fotografię** zbiorową na charakterystycznym tle

Nie zapomnij podziękować - zwykle "dziękuję" – może być zaproszeniem na kolejną sesję zdobywania informacji o rodzinie!

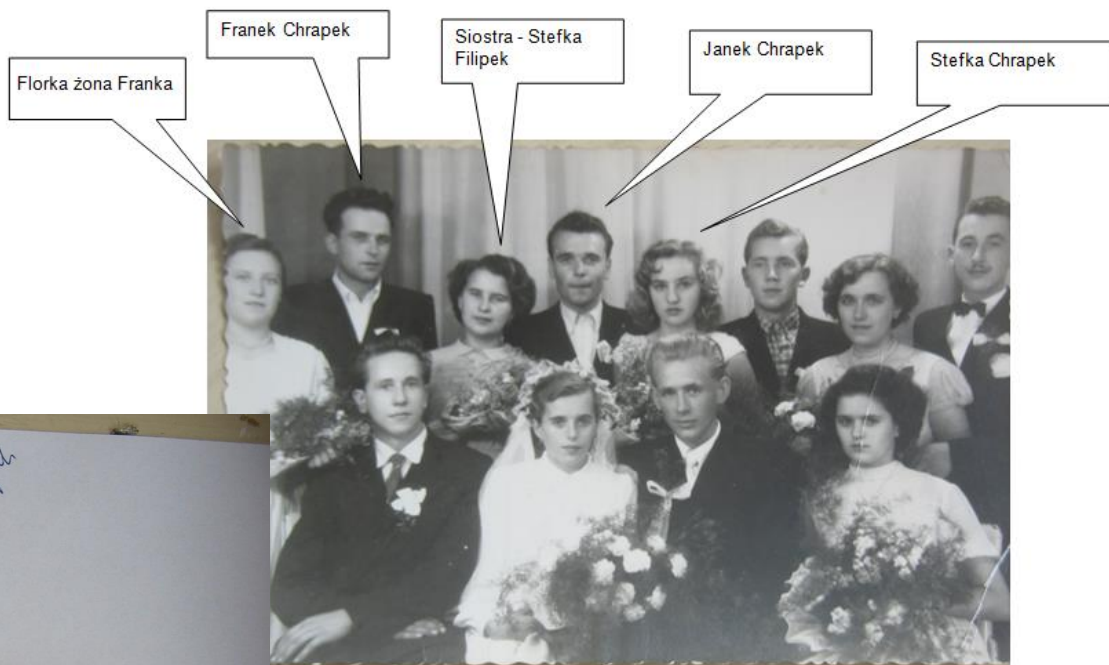
Wywiady rodzinne

10. Kroki po powrocie do domu. Sprawdź wywiad, który przeprowadziłeś i upewnij się, że masz wszystko dobrze opisane i zanotowane łącznie z nazwiskami osób, które były na wywiadzie wraz z wyszczególnieniem co do daty, czasu i miejsca. Jeśli masz nagraną kasetę magnetofonową lub wideo – spisz je prawie słowo w słowo. Jeśli masz odręczne notatki przepisz je, tak aby były czytelniejsze.

- a. Opisanie fotografii (np. ślubne)
- b. Opisanie zdjęć w albumach (część albumowa)
- c. Przepisanie notatki (przykład notatki)
- d. Opisanie skanów zdjęć osób, zdjęć artefaktów i dokumentów (opis skanów zdjęć i katalogów, zdjęcia artefaktu, skan odpisu metryki)

Wywiady rodzinne

Opisanie fotografii

Albumy rodzinne

<http://etnomuzeum.eu>

Inne albumy

<http://etnomuzeum.eu>

Albumy
co powinny
zawierać

Tytuł

ułatwiający identyfikację np.

**Album rodziny
Klimków
ze Świdnicy**

**Przede
wszystkim**

Albumy

co powinny
zawierać

A także

- **Opisy** fotografii
- jak opisywać fotografie ?
- Odniesienia do **źródeł**
- **Zestawienia** jako
uzupełnienia do
zamieszczonych fotografii
np. **indeks osób**

Inne dane źródłowe lub zestawienia pomocnicze

- Bibliografia
- Indeksy nazwisk
- Indeksy miejscowości
- Kalendarium
- Wykresy genealogiczne
- Metryczki
- Opisy pomocnicze

Nazwa

NR INWENTARZA

72383/MEK

PRZEDMIOT

instrument muzyczny –
harfa lukowa

POCHODZENIE

obecny Gabon

DATA NABYCIA

1913

CZAS WYKONANIA, WYKONAWCA

ok. 1885 r., wykonana w kręgu grupy etnograficznej Fang

MATERIAL I TECHNIKA

rezonator z wyżłobionego
kawałka drewna, obciągniętego
skórą przymocowaną za
pomocą rzemieni; struny
ze ścięgien lub jelit, małe
kolki służą do strojenia

WYMIARY

wysokość: 61,5 cm
długość pudła rez.: 41,5 cm
szerokość pudła rez.: 10 cm

SPOSÓB NABYCIA

przekaz z Muzeum
Przemysłowego, w ramach
afrykańskiej kolekcji Stefana
Szolc-Rogozińskiego z 1885 r.

Data
nabycia

Sposób
i miejsce
nabycia

Opis,
historia
przedmiotu

W latach 1882–1885 (choć Polska nie istnieje wówczas na mapach świata) zostaje przeprowadzona Pierwsza Polska Wyprawa Naukowa do Afryki – pierwszy polski etnograficzny projekt naukowo-badawczy realizowany poza Europą. Na czele ekspedycji staje jej inicjator – Stefan Szolc-Rogoziński. Po zakończeniu wyprawy spędza on jeszcze kilka lat w Afryce. Zarządza plantacją na wyspie Fernando Po (obecnie Bioko w Gwinei Równikowej), nie rezygnując z naukowych eksploracji i prowadząc studia nad kulturą ludu Bubi – rdziennej ludności wyspy. Przez wszystkie lata Rogoziński rozbudowuje swoje zbiory. Trafiają one niemal w całości do Muzeum Etnograficznego w Krakowie (po reorganizacji krakowskiego Muzeum Techniczno-Przemysłowego). To 274 obiekty (z Madery, Sierra Leone, terytorium obecnego Wybrzeża Kości Słoniowej i Ghany – *Kraj Assini*, Nigerii, Kamerunu, Gabonu, Kongo, Gwinei Równikowej i Angoli; nieliczne przedmioty z Wysp Kanaryjskich i Maghrebu), wśród nich: wiosła, modele łodzi, narzędzia pracy, przedmioty codziennego użytku, ozdoby, symbole władzy i dostojenstwa, instrumenty muzyczne, broń i związane z nią akcesoria oraz elementy stroju – zwłaszcza kapelusze.

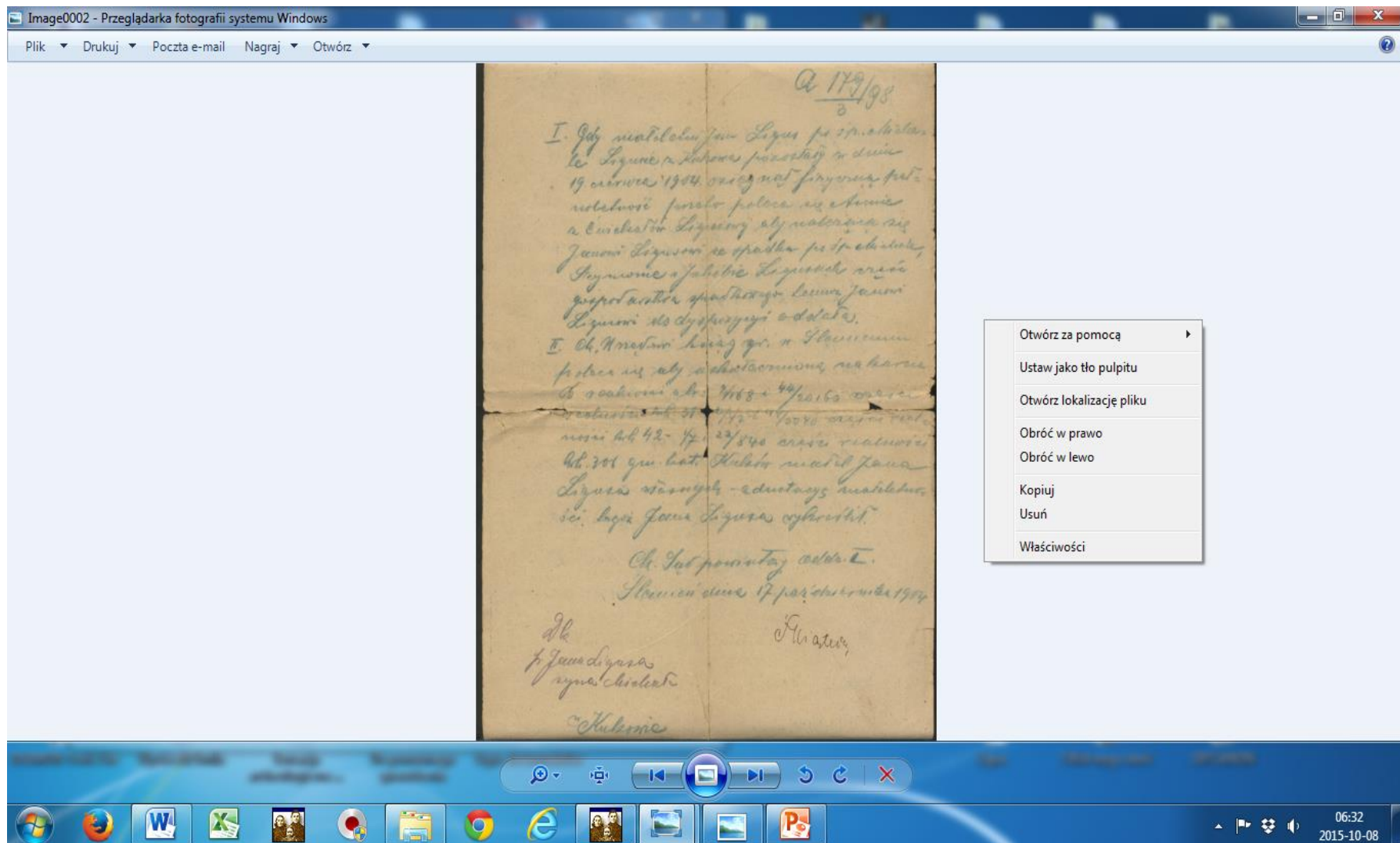
Metryczka
pamiętki
rodzinnej

Fotografia - jak opisywać, czyli metryczka fotografii

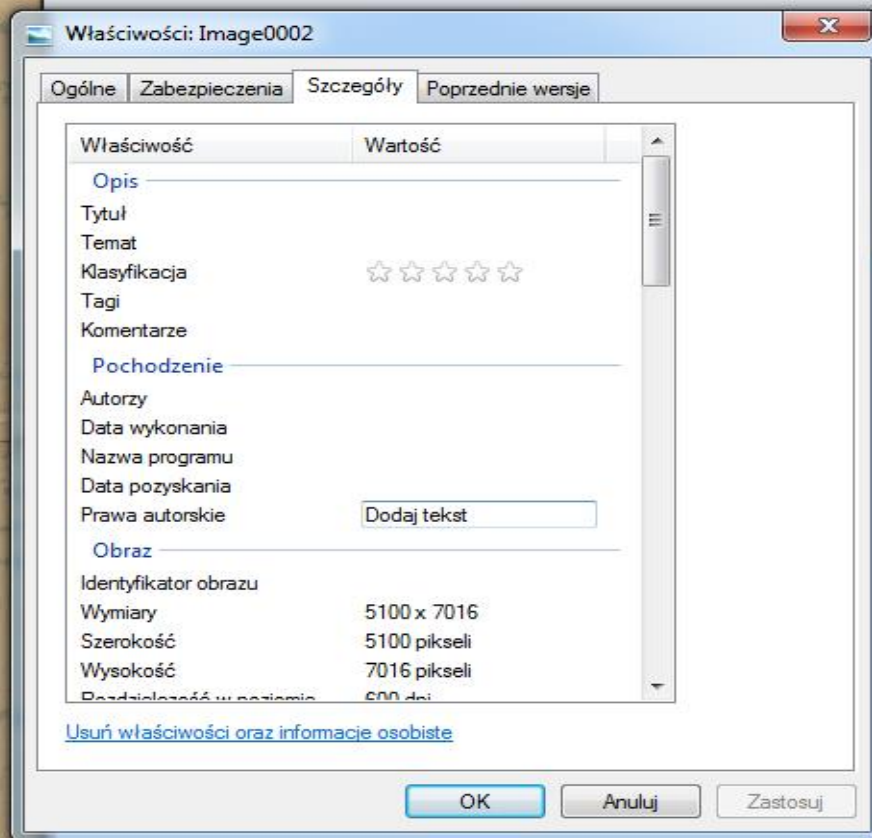
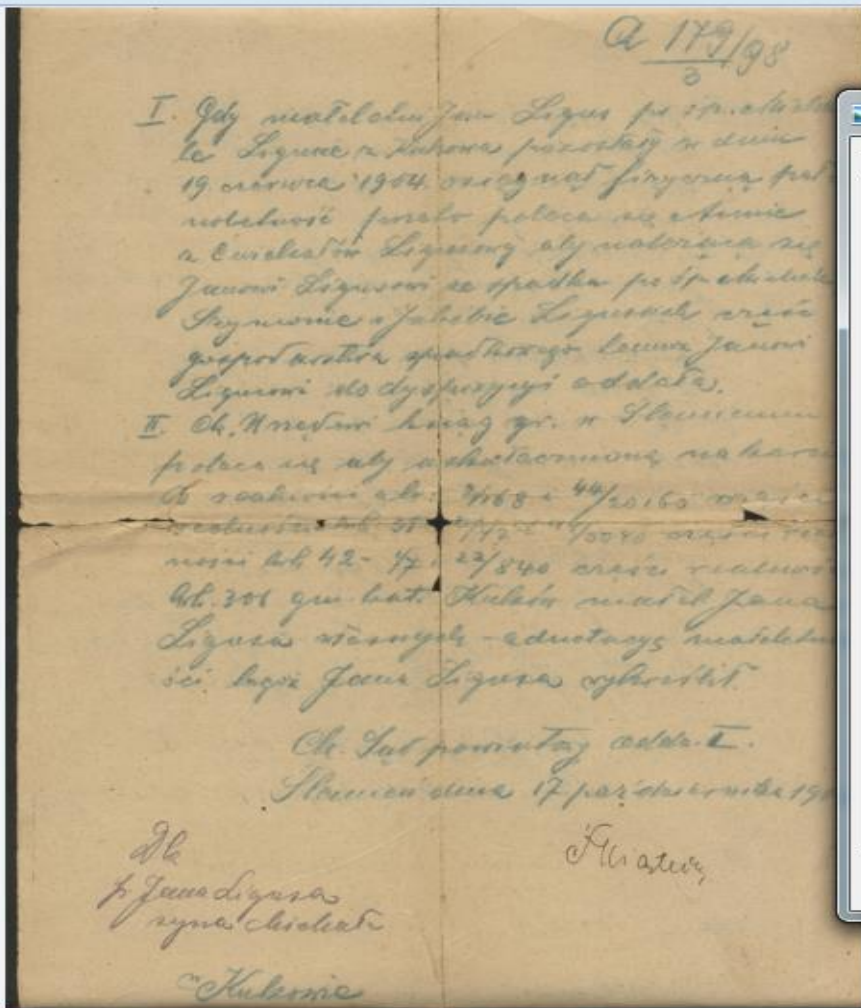
Tytuł	Dziadek Michał z synem Emilem
Miejsce wykonania	Kraków
Autor	nieznany
Data wykonania	Sierpień 1939
Opis zdjęcia (co przedstawia)	Tuż przed wybuchem wojny, z wizytą u bardzo chorej 10 letniej córeczki Broni,
Źródło (miejsce przechowywania oryginału)	Album rodzinny cioci Heleny z Jaworzna
Data pozyskania	12 czerwca 2011
Prawa autorskie	Zgoda od cioci Heleny na opublikowanie. Na fotografii osoby nieżyjące
Inne dane (np. technika wykonania, itp)	

Opis skanowanego dokumentu lub fotografii

Opis skanowanego dokumentu lub fotografii

Do czego mogą być wykorzystane prace uczestników konkursu?

**Opracowanie zbiorów oraz przygotowanie wystawy
w formie plansz do wykorzystania także w domu**

**Może wystawa zbiorowa
uczestników konkursu ?**

Wystawa „Stąd jesteśmy” - plansze z rodzinnymi historiami mieszkańców Mrozowa

Wystawa „Stąd jesteśmy” - plansze z rodzinnymi historiami mieszkańców Mrozowa

„Z rodzinnego archiwum”

Kryteria oceny prac:

- **wykorzystanie źródeł** archiwalnych (w tym z archiwum państwowego i/lub rodzinnego)
- oraz **opis wykorzystanych źródeł** dokumentujących historię rodziny,
- **samodzielność** wykonania prac
- **kreatywność i pomysłowość** ujęcia tematu
- **estetyka** wykonania prac

Dziękuję

zbignew.ligus@gmail.com